

The Project Gutenberg eBook of Lääkäri vastoin tahtoansa: Kolminäytöksinen komedia, by Molière

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Lääkäri vastoin tahtoansa: Kolminäytöksinen komedia

Author: Molière

Translator: Oskari Vilho

Release date: August 5, 2016 [EBook #52727]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LÄÄKÄRI VASTOIN TAHTOANSA:
KOLMINÄYTÖKSINEN KOMEDIA ***

Produced by Tapio Riikonen

LÄÄKÄRI VASTOIN TAHTOANSA

Kolminäytöksinen komedia

Kirj.

MOLIÈRE

Suom. Oskari Vilho

U. W. Telén & Co, Kuopio, 1920.

HENKILÖT:

GERONTE.

LUCINDE, hänen tyttärensä.

LEANDRE, Lucinden rakastaja.
SGANARELLE, Martine'n mies.
MARTINE, hänen vaimonsa.
ROBERT, Sganarellen naapuri.
VALERE, Geronten palvelija.
LUUKAS, Jacquelinen mies.
JACQUELINE, imettäjä Geronten talossa.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS.

(Metsä).

1:nen kohta.

Sganarelle. Martine (tulevat riidellen).

Sganarelle. En, sanon minä. Minä en tahdo mitään tehdä. Minulla on sananvalta ja minä olen herra talossani.

Martine. Ja minä sanon sulle, minä, että sinun pitää elää minun mieleni mukaan ja etten ollenkaan ottanut sinua miehekseni kärsiäkseni sinun typeriä juonias.

Sganarelle. Voi, mikä suuri vaiva miehellä on vaimostaan! Olipa Aristoteles kuitenkin perin oikeassa sanoessaan että vaimo oli pirua pahempi!

Martine. Kas sinäpä vasta olet kelpo mies tyhmyyksinesi Aristoteleesta.

Sganarelle. Kelpo mies, niin juuri. Tuoppas tänne halonhakkaaja, joka ymmärtää keskustella kaikenlaisista asioista niinkuin minä, joka kuusi vuotta olen palvellut kuuluisaa lääkäriä ja olen nuorena ollessani osannut lasketella latinaakin ihan ulkoa.

Martine. Voi sinua narrien narri!

Sganarelle. Voi sinua, hupsujen hupsu!

Martine. Kirottu se päivä ja hetki, jona tyhmyydessäni menin sinulle vaimoksi!

Sganarelle. Kirottu se pukki papiksi, joka meidät yhteen liitti!

Martine. Tosiaankin teet kauniisti kun vaikeroitset sitä. Sinun pitäisi joka hetki kiittää onneasi, että olet saanut minut vaimoksesi! Oletko ansainnut vaimoa semmoista kuin minä?

Sganarelle. Todellakin kaunis kunnia! Älkäämme hiidessä haastelko siitä; saattaisin kertoa asioita — —

Martine. Hä? Mitä saattaisit — —

Sganarelle. Jättäkäämme se juttu siksensä. Siinä kyllä että tiedän mitä tiedän, ja että sinä olit hyvin onnellinen, kun löysit minut.

Martine. Mokomakin onni! Että löysin miehen, joka saattaa minut mieron tielle; heittiön, konnan, joka syöpi kaikki mitä minulla on! — —

Sganarelle. Valehtelet: juonpa siitä osan myös.

Martine. Joka vähitellen myypi säästöt, mitä säästössä on.

Sganarelle. Se on elää säästäväisesti.

Martine. Joka on ottanut minulta sänkynikin! — —

Sganarelle. Sitä aikaisemmin heräät aamulla.

Martine. Joka — sanalla sanoen — ei jätä pienintäkään kalua taloon.

Sganarelle. Sitä helpompi on meidän muuttaa majaa.

Martine. Ja jolla koko päivässä ei ole muuta työtä aamusta iltaan kuin pelata ja juoda.

Sganarelle. Niin — ettei tulisi ikävä.

Martine. Mitä minä sill'aikaa lapsillani? Sano!

Sganarelle. Mitä tahdot?

Martine. Minulla neljä pienokaisparkkaa polvillani —

Sganarelle. Laske ne lattialle.

Martine. Jotka alituisesti pyytävät leipää.

Sganarelle. Anna loikkiin aika lailla. Kun minä olen juonut ja syönyt tarpeekseni, tahdon minä että jokainen tuvassani on tyytyväinen.

Martine. Ja luuletko sinä sen juoppolalli, että tämä ijäti käypi laatuun?

Sganarelle. Muoriseni, ole nyt toki vähemmällä.

Martine. Pitääkö minun ijäti sietämän sinun solvauksias ja juoppouttas?

Sganarelle. Älkäämme kiivastuko, muoriseni.

Martine. Ja luuletkos etten tiedä millä keinoin saan sinut täyttämään velvollisuutesi?

Sganarelle. Muoriseni, sinä tiedät etten ole pitkämielinen ja että käsivarteni on jotenkin jyrävä.

Martine. Minä nauran sun uhkauksilles...

Sganarelle. Mamma kultaseni, sinun selkääsi syyhyy taas kuin tavallisesti.

Martine. Kyllä minä sinulle näytän, etten pelkää sinua laisinkaan.

Sganarelle. Armas puolisoni, sinä tahdot varmaan saada jotakin minulta.

Martine. Luuletkos pelottavasi minua puheella?

Sganarelle. Sydänkäpyseni, kyllä kohta saat korvilles.

Martine. Sinä juoppolalli!

Sganarelle. Minä sinut löylytän.

Martine. Viinaratti! Petturi! Peto! j.n.e.

Sganarelle. Minä sinut rusikoitsen.

Martine ... konna, hylky, roisto, ryökäle, kanalja, heittiö.

Sganarelle. No, koska niin tahdot.

(Lyö kepillä vaimoansa.)

Martine (parkiten). Ai, ai, ai, ai, ai!

Sganarelle. Kas tämä on paras keino sinua tyydyttää...

2:nen kohta.

Sganarelle, Martine. Robert (tulee).

Robert. No, no, no! Hyi! Etkös häpeä, konna, noin hakata vaimoasi.

Martine (kädet puuskassa, astuu kohti Robertia ja antaa hänelle viimein korvapuustin). Minä tahdon saada selkääni, minä, kuuletkos.

Robert. No, kernaasti minun puolestani.

Martine. Mitä se teihin koskee?

Robert. Ei koskekaan!

Martine. Onko se teidän asianne?

Robert. Te olette oikeassa.

Martine. Katsoppas hävytöntä kun tahtoo estää miestä vaimoansa lyömästä!

Robert. Minä peräytän sanani.

Martine. Mitä teillä on sen kanssa tekemistä?

Robert. Ei mitään.

Martine. Pitääkö teidän pistää nenänne siihen?

Robert. Ei!

Martine. Pitäkää te huolta omista asioistanne!

Robert. Minä en sano sanaakaan enää.

Martine. Selkään saaminen miellyttää minua.

Robert. Pitäkää hyvänänne.

Martine. Eihän se teihin koske?

Robert. Ei totisesti.

Martine. Ja te olette narri, kun sekaannutte asioihin, joiden kanssa ei teidän ole mitään tekemistä.

(Ajaa häntä kepillä.)

Robert. Minä pyydän sydämestäni anteeksi, naapuri. Lyökää ja löylyttäkää te vaimoanne mielenne mukaan, minä autankin teitä, jos niin haluatte.

Sganarelle. Mutta minäpä en halua.

Robert. Vai niin. Se on toinen asia.

Sganarelle. Minä lyön häntä kun tahdon ja olen lyömättä kun niin tahdon.

Robert. Aivan oikein!

Sganarelle. Hän on minun vaimoni eikä teidän.

Robert. Epäilemättä.

Sganarelle. Te ette ole minun käskijäni.

Robert. En suinkaan!

Sganarelle. Minä en tarvitse teidän apuanne.

Robert. Sitä parempi.

Sganarelle. Te olette hävyttömästi sekaantunut toisen miehen asioihin. Muistakaa mitä Cicero sanoo: ei ole hyvä pistää kuorta sormen ja puun väliin.

(Ajaa Robertin pois; tulee sitten vaimonsa luo ja ottaa häntä kädestä.)

3:mas kohtaous.

Sganarelle. *Martine.*

Sganarelle. Kas niin! Sovitaan pois. — Lyödään kättä.

Martine. Kyllä kai! Kun olet lyönyt minua noin.

Sganarelle. Vähät siitä. Sovitaan pois!

Martine. Minä en tahdo.

Sganarelle. Hä?

Martine. En.

Sganarelle. Hyvä eukkoseni.

Martine. En, en, en!

Sganarelle. Tule, sanon sulle.

Martine. Enkä tule!

Sganarelle. Tule, tule, tule!

Martine. En, minä tahdon olla suutuksissa.

Sganarelle. Hyi, mokomastakin asiasta! Tule nyt vaan!

Martine. Anna mun olla!

Sganarelle. Sovitaan pois, sanon sulle.

Martine. Sinä olet minua liiaksi pahoin pidellyt.

Sganarelle. Joutavia! Minä pyydän anteeksi, laske kätöses tänne.

Martine. No, saat myöskin anteeksi. (Syrjään.) Mutta maksaa sen saat myöskin.

Sganarelle. Hupsu kun semmoista huolit. Ne ovat pikku asioita, joita väliin tarvitaan ystävien kesken, vähäisen löylytystä pikku kepillä ihmisten kesken, jotka pitävät toisistansa, se antaa vaan enemmän intoa rakkaudelle. Hyvästi! Nyt lähden työhöni ja takaanpa että se tänään sujuukin.

4:s kohtaus.

Martine.

Martine. Vaikka olisin kuinka olevinani, tätä harmia en kuitenkaan unhotta, ja sydämeni kiehuu halusta saada kostaa sulle selkäsaunani. Minä tiedän kyllä, millä keinoin vaimo aina voipi miehellensä kostaa, mutta semmoisestako rangaistuksesta tuo hirtehin huolis. Minä tahdon kostaa tavalla, joka koskee häneen vähän kipeämmin, ja siinäkin ei ole korvausta kyllin solvauksesta, jonka olen kärsinyt.

5:s kohtaus.

Valere. Luukas. *Martine.*

Luukas (*Valerelle* huomaamatta *Martinea*). Peijakas, onpa meillä oikein lemmon toimi suoritettavana. En kuolemaksenikaan ymmärrä, miten pääsisimme tästä pulasta.

Valere (*Luukkaalle* huomaamatta *Martinea*). En minäkään, veikkoseni. Meidän tulee tarkoin totella herramme käskyjä, ja hänen tyttärensä terveys olisi meille kumpaisellekin hyödyksi; ja hänen häänsä, jotka sairastumisensa estää, tuottaisivat meille varmaankin runsaita tuloja. Herra Horace, joka on hyvin antelias mies, palkitsee kyllä vaivan, jonka näemme hänen morsiamensa tähden. Tosin kyllä tyttö pitää paljon eräästä herra Leandresta, mutta hänen isänsä, niinkuin tiedät, ei koskaan tahdo herra Leandrea vävykseen.

Martine (miettien itsekseen). Enköhän löytäisi keinoa kostaakseni?

Luukas. Mutta mitä hittoa hän lienee saanutkaan päähänsä, koska tohtorit kaikki turhaan ovat häneen tuhlanneet latinansa?

Valere. Kun tarkkaan etsii, niin välistä keksii senkin, mikä alussa näyttää mahdottomalta löytää, vieläpä joskus hyvinkin mitättömästä paikasta.

Martine (yhä luullen olevansa yksin). Niin, maksakoon mitä tahansa, kostaa minun täytyy. Kepin iskut kirvelevät sydämessäni; minä en sitä siedä ja —(huomaten *Valeren* ja *Luukaksen*). Ah, suokaa anteeksi! Minä en nähnyt teitä. Minä mietiskelin asiaa, joka minua kovin huoleuttaa.

Valere. Kullakin on omat huolensa tässä maailmassa. Mekin mietiskelemme asiaa, josta hyvin kernaasti tahtoisimme saada selkoa.

Martine. Olisiko se jotain, jossa minä voisin olla apuna?

Valere. Ehkäpä kyllä. Me olemme etsimässä kelvollista miestä, soveliaista lääkäriä, joka voisi parantaa meidän isäntämme tyttären. Tyttö rukka on sairastunut sellaiseen tautiin, että on mennyt ihan puhumattomaksi. Useat tohtorit ovat jo panneet kaiken taitonsa liikkeelle — vaikka turhaan; mutta onhan niitä ihmisiä, jotka tietävät ihmeellisiä salaisuuksia ja erinomaisia lääkkeitä, millä he voivat parantaa sairaita, joita muut lääkärit ovat hyljänneet juuri semmoista miestä me nyt etsimme.

Martine (hiljaa). Ah, taivas itse tarjoo minulle tilaisuuden kostaa mies-lurjukselleni. (Ääneen.) Ette olisi voineet koskaan osua parempaan paikkaan löytääksenne mitä etsitte; sillä täällä on meillä mies, ihmeellisin maailmassa parantamaan tauteja, joita ei kukaan muu ole kyennyt parantamaan.

Valere. Oi, sanokaa Herran tähden, missä saisimme hänet tavata?

Martine. Tätä nykyä tapaatte hänet metsässä tuolla, jossa hän huvitteleikse hakkaamalla halkoja.

Luukas. Tohtori, joka hakkaa puita.

Valere. Yrttiruohoja kokoomalla, aiotte kai sanoa?

Martine. En. Hän on vallan merkillinen ihminen. Hän pitää huvinansa sitä, mikä on kummallista, tavatonta ja naurettavaa; ettepä ikinä luulisi häntä siksi mikä hän on. Hän pukeutuu perin omituisesti, on välistä olevinansa ihan oppimaton, pitää viisautensa salassa, eikä mikään ole hänelle niin vastenmielistä kuin niiden ihmeellisten lahjain käyttäminen, jotka taivas on hänelle tautien parantamiseksi suonut.

Valere. Kumma kyllä, suuret miehet ovat aina omituisia; hiukan hulluutta on sekoitettu heidän viisauteensa.

Martine. Hänen hulluutensa on suurempi kuin saattaisi uskoakaan, sillä usein se käy niin pitkälle, että hän tahtoo saada selkäänsä, ennenkuin kykyänsä näyttää, ja muistakaa myös, ettette saa häntä mihinkään, jos hän vaan on sillä tuulella. Hän ei vähemmällä myönnä olevansa lääkäri, kuin että kumpainkin otatte kepin käteenne ja löylytätte häntä siksi, kunnes hän viimeinkin tunnustaa, mitä ensin tahtoo teiltä salata. Sillä tapaa mekin teemme, kun tarvitsemme häntä.

Valere. Kas, sepä vasta merkillinen hulluus!

Martine. Se on totta. Mutta saattepa sitten nähdä että hän tekee ihmeitä.

Valere. Mikä on hänen nimensä?

Martine. Hänen nimensä on Sganarelle. Mutta hänet on helppo tuntea. Hänellä on suuri, musta hattu, poimukaulus ja viheriänkeltainen takki.

Luukas. Viheriänkeltainen takki? Hän on siis papukaijojen tohtori.

Valere. Mutta onko hän todellakin niin taitava kuin sanoitte?

Martine. Taitava! Se mies tekee kummia. Kuusi kuukautta sitte oli täällä vaimo, jonka kaikki muut lääkärit olivat hyljänneet. Jo kuusi tuntia pidettiin häntä kuolleena, ja hautajaisia puuhattiin, kun mies, josta puhumme, väkisin tuotiin hänen luoksensa. Nähtyänsä vaimon, kaasi tämä meidän tohtori hänen suuhunsa pikku pisaran, minä en tiedä mitä, ja samassa sairas nousi vuoteeltaan ja rupesi kävelemään lattialla, ikäänkuin häntä ei olisi mikään vaivannut.

Luukas. Ah!

Valere. Se mahtoi olla tippanen elämänvettä.

Martine. Ehkäpä kyllä? Kolmatta viikkoa takaperin putosi kaksitoista vuotias poika kirkontornista kiviseen maahan ja taittoi niskansa, molemmat käsivartensa ja säärensä. Tuskin oli tämä meidän miehemme saapuville saatu, ennenkuin hän voiteli koko poikasen ruumiin jollakin voiteella, jota hän osaa tehdä, ja paikalla poika nousi jaloilleen ja juoksi polttopalloille.

Luukas. Ah!

Valere. Sillä miehellä mahtaa olla rohtoja, jotka parantavat kaikki taudit.

Martine. Ihan varmaan!

Luukas. Peijakas! Siinähan juuri mies, jota tarvitsemme. Nyt kiiruusti häntä hakemaan.

Valere. Tuhannet kiitokset teidän ilosanomastanne.

Martine. Mutta muistakaa minun neuvoni.

Luukas. Antakaa vaan meidän toimia. Lempo vieköön! Jos ei muuta tarvita kuin keppiä, niin on otuksemme jo ansassa.

Valere (Luukakselle). Olipa se oikea onnen potkaus, että tapasimme tuon vaimon. Minä puolestani toivon kaiken menestyvän oivallisesti.

6:s kohtaus.

Valere. Luukas. Sganarelle.

Sganarelle (laulaen näyttämön takana). La, la, la...

Valere. Minä kuulen jonkun laulavan ja hakkaavan puita.

Sganarelle (tulee pullo kädessä, huomaamatta Valerea ja Luukasta). La, la, la! Nyt olen kai tehnyt tarpeeksi työtä ansaitakseni pikku ryyppyn. Täytyyhän sitä vähän hengähtääkin. (Juo.) Tuo halonhakkuu hiukasee niin pirusti. (Laulaa:)

Kuink armainen
Ja suloinen
On pulputukses
Pullonen!
Jos knpus aina täynnä oisi,
En muuta onnea ma soisi!
Se kateutta nostaisi. — —
Vaan miks' käyt aina tyhjäksi?

Saakeli soikoon! Ei tässä surulle sijaa anneta.

Valere (hiljaa Luukakselle). Kas tuossapa miehemme!

Luukas (hiljaa Valerelle). Niinpä minäkin luulen. Nyt on pyy pivossa.

Valere. Lähestykäämme!

Sganarelle (syleillen pullonsa). Voi, sinä pikku veitikka, kun minä sinua rakastan, mun armas pikku pulloseni.

(Laulaa. Huomattuaan Valeren ja Luukaksen, jotka katselevat, alentaa hän ääntänsä.)

Jos — kupus — aina täynnä — — ois! En... (Valere ja Luukas tulevat lähemmäksi.) Mitä pirua nuo miehet tuossa tahtonevat.

Valere (Luukakselle). Ihan varmasti sama mies!

Luukas (Valerelle). Kiireestä kantapäähän ihan kaavan mukainen.

(Sganarelle panee pullonsa maahan. Kun Valere tervehtii häntä kumartaen, hän luulee hänen aikovan ottaa pullon ja asettaa sen toiselle puolelle. Kun Luukas tekee samaten, hän sieppaa pullonsa ja painaa sen vasten vatsaansa.)

Valere. Hyvä herra, eikö teidän nimenne ole Sganarelle?

Sganarelle (kääntyen Valereen sitte Luukakseen). Oli ja ei ole, sen mukaan mitä te minusta tahdotte?

Valere. Me emme muuta tahdo, kuin osoittaa teille kaikkea sitä kohteliaisuutta, mitä suinkin saatamme.

Sganarelle. Siinä tapauksessa nimeni on Sganarelle.

Valere. Iloitsemme sanomattomasti, kun tapasimme teidät. Meille on sanottu että saamme teiltä, hyvä herra, mitä etsimme, ja me olemme tulleet rukoilemaan teidän apuunne, jota tarvitsemme.

Sganarelle. Hyvät herrat, jos se on vaan jotakin minun pikku ammattiini kuuluvaa, olen heti valmis teitä auttamaan.

Valere. Te olette liian armelias meitä kohtaan. Mutta, hyvä herraseni, pankaa hattu päähän, jos suvaitsette. Aurinko saattaisi vaivata silmiänne.

Luukas. Pankaa se vaan päähän, hyvä herra.

Sganarelle (itseksensä). Kas nuopa vasta ovat kohteliaita.

(Panee hatun päähänsä.)

Valere. Hyvä herra, ettehän vaan paheksi sitä, että tulimme teidän luoksenne. Ainahan taitavia etsitään, ja teidän taitoanne on meille paljon kiitetty.

Sganarelle. Se on totta, hyvät herrat, minä olen paras puunhakkaaja näillä tienoin.

Valere. Ah, herra — — —

Sganarelle. Sen tasaisempia halkoja ei kukaan hakkaa.

Valere. Siitä ei ole kysymystä, hyvä herra!

Sganarelle. Ja niin halvalla hinnalla sitte.

Valere. Olkaa hyvä ja jättäkää sikseen nuo seikat.

Sganarelle. Minä vakuutan teille, ettei kannata vähemmällä.

Valere. Hyvä herra, me tunnemme nuo asiat.

Sganarelle. Jos te tunnette, niin tiedätte myös etten ole kallis.

Valere. Te laskette leikkiä, herra kulta — —

Sganarelle. En ollenkaan. Tinkimään en rupea, sen sanon kerrassaan.

Valere. Hyvä herra, puhukaamme jostakin muusta.

Sganarelle. Sen helpommalla ette kaiketi saa muuallakaan. Halkoja saa huonoja, ja halkoja saa hyviä, mutta mitä minun halkoihin tulee — — —

Valere. Jättäkäämme tämä pakina siksensä, herra kulta.

Sganarelle. Perhana vieköön, tinkimään en rupea.

Valere. Hyi!

Sganarelle. Hyvän omantunnon nimessä, en! Se on viimeinen sanani. Minä en tahdo peijata ketään.

Valere. Onko soveliasta teidän moisenne miehen huvitteleida noin törkeillä juonilla ja pilapuheilla, niin oppineen ja kuuluisan lääkärin, ja salata suuret lahjansa, olla maailman silmissä toisenlainen kuin todella on.

Sganarelle (erikseen). Hän on hullu.

Valere. Älkää koettako pettää meitä, hyvä herra.

Sganarelle. Hä?

Luukas. Turhaa vaivaa teidän mutkistelemisenne. Me tiedämme mitä tiedämme.

Sganarelle. Mitä sitte tiedätte? Mitä multa tahdotte? Miksikä minua luulette?

Valere. Siksi, mitä olette; suureksi lääkäriksi.

Sganarelle. Olkaa itse lääkäri. Minä en ole, enkä koskaan ole ollutkaan lääkäri.

Valere (hiljaa). Hän on todellakin hullu. (Ääneen.) Hyvä herra, älkää nyt kauemmin kieltäkö, minä rukoilen. Te muuten, valitettavasti, pakoitatte meitä viimeiseen keinoon.

Sganarelle. Mitä? Mihin?

Valere. Saada teidät antamaan meille niitä rohtoja, joita tarvitsemme.

Sganarelle. Käyttäkää, hitto vieköön, mitä rohtoja mielenne tekee. Minä en ole tohtori enkä ymmärrä

mitä te minusta tahdotte.

Valere. (hiljaa). Lienee parasta tarttua keppiin. (Ääneen.) Hyvä herra, vielä kerran rukoilin, myöntäkää kuka olette.

Luukas. Älkää nyt saakelissa enää olko olevinanne, vaan tunnustakaa suoraan olevanne lääkäri.

Sganarelle (erikseen). Minä suutun.

Valere. Miksi kiellätte tunnetun asian?

Luukas. Miksi noin kauan mutkistetelette? Mitä se hyödyttää?

Sganarelle. Hyvät herrat yhdellä sanalla niin hyvin kuin parilla tuhannella olkoon sanottu minä en ole lääkäri.

Valere. Tekö ette ole lääkäri?

Sganarelle. En.

Luukas. Ettekö ole?

Sganarelle. En sanon minä.

Valere. No, koska niin tahdotte, niin meidän täytyy siihen ryhtyä.

(Ottavat kumpanenkin kepin ja lyövät häntä.)

Sganarelle. Ai, ai, ai! armolliset herrat, minä, minä olen kaikki, mitä ikinä vaan tahdotte.

Valere. Hyvä herra, miksi pakoitatte meitä käyttämään tämmöistä väkivaltaa?

Luukas. Miksi vaivata meitä noin antamaan teille selkään.

Valere. Minä vakuutan että kaikesta sydämmestäni sitä kadun.

Luukas. Saakeli vie, minullakin ihan sydäntä kirvelee.

Sganarelle. Mitä perkelettä tämä merkitsee, hyvät herrat! Teettekö minusta pilkkaa, vai tahdotteko minusta kaikin mokomin tehdä lääkäriin?

Valere. Mitä? Ettekö vieläkään myönnä? Kiellättekö olevanne lääkäri?

Sganarelle. Piru vieköön, kiellän!

Luukas. Ettekö todellakaan ole?

Sganarelle. En, surma syököön.

(Valere ja Luukas alkavat lyödä Sganarelleä.)

Sganarelle. Ai, ai, ai! olkoon menneeksi, armolliset herrat, koska välttämättömästi niin tahdotte. Minä olen tohtori, olen — ja vaikkapa apteekkarikin, jos niin tahdotte. Ennemmin suostuu vaikka mihin, kuin annan tappaa itseni.

Valere. Kas se oli oikein, hyvä herra. Minua suuresti ilahuttaa että olette jälleen järjellinen.

Luukas. Sydän rinnassani oikein ilosta sykähtää kuullessani teidän noin puhuvan.

Valere. Minä pyydän anteeksi kaikesta sydämestäni —.

Luukas. Niin — me pyydämme anteeksi että olimme noin epäkohteliaat.

Sganarelle. Mitä? Olisinko erehtynyt ja tullut lääkäriksi ihan huomaamattani?!

Valere. Te ette kadu, herraseni, että näytätte kuka olette, ja saattepa varmaan nähdä, että tulette olemaan tyytyväinen.

Sganarelle. Mutta sanokaa, hyvät herrat, ettekö itse ole ollenkaan erehtyneet? Onko se vallan varma asia että minä olen lääkäri?

Luukas. Varma, lemmon varma!

Sganarelle. Oikeinko oikea lääkäri?

Valere. Epäilemättä.

Sganarelle. No, sitäpä en piru vieköön tiennyt —

Valere. Kuinka? — Kaikkein taitavin tohtori maailmassa.

Sganarelle. Kuka olisi uskonut?!

Luukas. Tohtori, joka on parantanut — en tiedä kuinka monta tautia?

Sganarelle. Eihän nyt kummempaa!

Valere. Olipa vaimo, jota jo kuusi tuntia luultiin kuolleeksi. Hänet aiottiin juuri haudata, kuu te muutamalla pisaralla jotakin nestettä saatoitte hänet jälleen henkiin, vieläpä heti kävelemäänkin kamarinsa lattialla.

Sganarelle. Mitä perhanaa!

Luukas. Ja olipa kaksitoistavuotias poika, joka kopsahti kirkontornista maahan, jotta pää, koivet ja käsivarret murskaksi menivät; mutta tepäs voitelite häntä en tiedä millaisella voiteella, ja nousipa poika samassa jaloilleen ja juoksi polttopalloille.

Sganarelle (hyvillään). Hoh, saakelissa.

Valere. Sanalla sanoen, herraseni, te kyllä vielä olette tyytyväinen meihin, ja saattepa niin suuren maksun, kuin tahdotte, jos vaan seuraatte meitä, minne teitä pyydämme.

Sganarelle. Saanko niin suuren maksun kuin tahdon?

Valere. Saatte.

Sganarelle. Ah, minä olen tohtori, ihan epäilemättä. Olen unohtanut, mutta nyt vasta sen muistan. Mistä kysymys? Minne pitää lähdeettämän?

Valere. Me saatamme teitä. Kysymys on eräästä tytöstä, joka on kadottanut kielensä.

Sganarelle. Minä en, saakeli vie, ole sitä löytänyt.

Valere (hiljaa Luukakselle). Hän rakastaa pilapuheita. (Sganarellelle.) Tulkaa, hyvä herra.

Sganarelle. Näinkö? Ilman tohtorinpukua?

Valere. Semmoiset kyllä hankitaan.

Sganarelle (antaen pullonsa Valerelle). Kanna sinä tätä, sinä. Näetkös, siinä minä säilytän rohtojani ja tällä minä isken suonta. (Kääntyy Luukakseen, sylkee.) Ja sinä, astu sinä tuon ylitse, sinä, tohtori on sen määrännyt.

Luukas. Hiiden hinkalot, kas siinäpä tohtori, joka minua miellyttää. Luulenpa hänen onnistuvan, sillä hän on peijakkaan lystikäs.

(Menevät.)

TOINEN NÄYTÖS.

(Huone Geronte'n kartanossa.)

1:nen kohta.

Geronte. Valere. Luukas. Jacqueline.

Valere. Niin luulenpa, että herra tulee tyytyväiseksi, sillä me olemme tuoneet teille kaikkein paraimman tohtorin maailmassa.

Luukas. Ja niin pirun oppineen ja viisaan, ettei kukaan muu tohtori ole mahdollinen edes riisumaan hänen kenkiänsä.

Valere. Se mies on parantanut mitä kummallisimmatkin taudit.

Luukas. Hän on parannellut kuolleitakin.

Valere. Mutta hänellä on omat oikkunsa, niinkuin olen sanonut; ja väliin on hänellä hetkiä, jolloin hänen ymmärryksensä lähtee tiehensä ja jolloin hän ei näytä olevankaan se mies, mikä hän todella on.

Luukas. Ja kuinka hän rakastaa kujeita ja pilapuheita. Ei saa panna pahaksi, vaikka hän joskus hourailisikin kirveistä ja halonhakuusta.

Valere. Sillä hän on juurta jaksain viisaus itse ja puhelee hyvin asioista, jotka ovat perin käsittämättömiä.

Luukas. Ja kun hän pääsee oikein vauhtiinsa, laskettelee hän kuin kirjasta vaan.

Valere. Hänen maineensa on jo levinnyt tänne saakka ja kaikki ihmiset kulkevat hänen luonansa.

Geronte. Haluanpa hänet nähdä. Tuokaa hänet tänne.

Valere. Heti paikalla.

(Menee)

2:nen kohtaus.

Geronte. Jacqueline. Luukas.

Jacqueline. Saattepa nähdä, hyvä herra, että tämä tohtori on yhtäläinen kuin nuo toisetkin. Kaikilla on samat pillerit, pulverit ja likamentit. Mutta minun mielestäni ette saata tyttärenne antaa parempaa meklamenttia kuin korean ja kelpo miehen, josta hän tykkää.

Geronte. Amma kulta, te sekaannutte liian paljon asioihin, jotka eivät teihin koske.

Luukas. Pidä sinä vaan suusi kiinni, muori kulta. Sinun on sopimatonta pistää nenääsi siihen.

Jacqueline. Mutta minä sanon ja vakuutan teille, että kaikki nuo tohtorit ovat pelkkiä tyhjäntoimittajia, että teidän tyttärenne tarvitsee jotakin muuta kuin rabarberia ja sennamussia, ja että kelpo mies on se plaastari, joka parantaa tytöt kaikista taudeista.

Geronte. Onko tyttäreni nyt — niin heikko kuin hän on, — siinä tilassa että kukaan hänestä huolisi? Ja kun minä tahdoin hänet naittaa, eikö hän itse ollut sitä vastaan?

Jacqueline. Sen kyllä uskon. Te tahdoitte antaa hänelle miehen, jota hän ei voi sietää. Miks'ette antanut hänelle herra Leandrea, jota hänen sydämensä sairastaa? Silloin hän olisi ollut hyvinkin tottelevainen, ja minä vakuutan että herra Leandre olisi ottanut tytön semmoisena kuin hän nyt on, jos te vaan olisitte suostunut siihen.

Geronte. Tämä Leandre ei ollut hänelle sopiva; hänellä ei ollut mitään omaisuutta niinkuin toisella on.

Jacqueline. Hänellä on setä, joka on hyvin rikas, ja jonka hän kerran saa periä.

Geronte. Kaikki nuo tulevaisuuden rikkaudet eivät ole minusta muuta kuin loruja. "Parempi pyy pivossa kuin kaksi oksalla." Onpa sitä aikaa antaa hampaiden kasvaa odottaessa toisen kuolemaa saadakseen itse elää.

Jacqueline. Mutta minä olen aina kuullut sanottavan että avioliitossa, niinkuin muuallakin, tyytyväisyys on rikkautta arvokkaampi. Isällä ja äidillä on tuo kirottu tapa aina kysyä: kuinka paljon hänellä on? ja kuinka paljon hänellä on? Vanha Pekka vaari on naittanut Anni tyttärensä paksulle Paavolle sen vuoksi, että tällä oli joku tynnörinala enemmän maata kuin nuorella Jussilla, joka oli hänen paras ystävänsä; ja nyt on tyttöraukka kellastunut kuin pellava, eikä siitä ajasta ole tuntenut ainoatakaan ilonpäivää. Kas siinä kaunis esimerkki teille, hyvä herra. Eihän meillä tässä maailmassa ole muuta kuin huvituksemme ja minä antaisin ennemmin tyttäreni kelpo miehen, joka tekisi elämän hänelle hupaiseksi, kuin kaikki Amerikan kullat ja tavarat.

Geronte. No, no! imettäjä kulta, mitä noin suutanne pieksätte! Olkaa vaiti, minä pyydän. Liiallinen kiivastuminen pilaa teidän maitonne.

Luukas (lyöden Jaquelinea joka lauseen perästä olalle). Etkö saakelissa pidä suutas kiinni, sinä näsäviisas. Herra ei huoli sinun lörpötyksistäsi. Hän kyllä tietää mitä tekee. Mene sinä vaan imettämään lasta, äläkä turhia tässä leksottele.

Geronte. Hiljaa! No! hiljaa!

Luukas (lyöden Jaquelinea vieläkin olalle). Herra minä tahdon tuota hiukan löylyttää ja opettaa häntä pitämään teitä tarpeenmukaisessa kunniaassa.

Geronte. Niin — mutta tuommoinen hosuminen on tarpeetonta.

3:s kohtaus.

Valere. Sganarelle. Geronte. Luukas. Jacqueline.

Valere. Herra, valmistakaa itseänne. Kas tuolla tulee tohtorimme.

Geronte (Sganarellelle). Herraseni, erinomaisen iloista nähdä teitä huoneessani, sillä te olette meille suuresti tarpeellinen.

Sganarelle (tohtorin puvussa, hyvin suippo hattu päässä). Hippokrates sanoo — — — pannaan kumpainenkin hattu päähän.

Geronte. Sanooko Hippokrates niin?

Sganarelle. Sanoo.

Geronte. Olkaa hyvä, sanokaa, missä luvussa.

Sganarelle. Luvussaan — — — hatuista. Herra tohtori, tultuani tuntemaan ihmeellisiä asioita — — —

Geronte. Pyydän nöyrimmästi, sanokaa: ketä puhuttelette.

Sganarelle. Teitä.

Geronte. Minä en ole tohtori.

Sganarelle. Ettekö ole?

Geronte. Totisesti en.

Sganarelle. Ettekö todellakaan?

Geronte. Toden totta, en.

Sganarelle (ottaa Geronten kepin ja lyöpi häntä).

Geronte. Ai, ai, ai!

Sganarelle. Nyt olette tohtori. En minäkään ole saanut sen parempaa valtakirjaa.

Geronte (Valerelle). Minkä pirullisen miehen olette minulle tuoneetkaan?

Valere. Sanoinhan minä jo edeltäkäsini että hän on aika koiranhammas.

Geronte. Mokoman juonittelijan ajan matkoihinsa.

Luukas. Älkää olko millännekään, hyvä herra. Hän tahtoo meitä vaan naurattaa.

Geronte. Tuommoinen naurattaminen ei miellytä minua.

Sganarelle. Antakaa anteeksi, herra kulta, että olin noin epäkohtelias.

Geronte. Nöyrin palvelijanne.

Sganarelle. Minä olen pahoillani...

Geronte. Vähät siitä.

Sganarelle. Selkäsaunasta — — —

Geronte. Siinä ei ollut mitään pahaa.

Sganarelle. Joka minulla oli kunniana antaa teille.

Geronte. Älkäämme enää puhuko siitä. Hyvä herra tohtori, minulla on tytär, joka on sairastunut kummalliseen tautiin.

Sganarelle. Minä olen sangen mielissäni siitä, hyvä herra, että teidän tyttärenne tarvitsee minua, ja kaikesta sydämestäni toivoisin, että tekin tarvitsisitte minua, te ja koko teidän perheenne, ainoastaan näyttääkseni kuinka suuri minun haluni on palvella teitä.

Geronte. Minä olen suuresti kiitollinen teidän tunteistanne.

Sganarelle. Millä vakuutan että puhun sydämeni sisimmästä sopukasta.

Geronte. Te tuotatte minulle suuren kunnian.

Sganarelle. Mikä on tyttärenne nimi?

Geronte. Lucinde.

Sganarelle. Lucinde! Ah! kaunis nimi rohdotella! Lucinde, Lucenda, Lucendi!

Geronte. Minä pistäyn katsomaan, kuinka hän nyt jaksaa.

Sganarelle. Ken on tuo pulska vaimo tuossa?

Geronte. Hän on pienokaiseni imettäjä.

(Menee.)

4:s kohtaus.

Sganarelle. Jacqueline. Luukas.

Sganarelle (erikseen). Saakelin korea "mööpeli" tuo! (Ääneen.) Ah, imettäjä, suloinen amma, koko minun lääkäritaitoni on teidän ammamaisuutenne kaikkein orjallisin orja, ja kuinka kaikesta sielustani tahtoisin olla se onnellinen pikku pienokainen, joka saapi ravintonsa teidän suloisessa sylissänsä. (Panee kätensä imettäjän kaulaan.) Kaikki minun pillerini ja pulverini, koko minun taitoni ja kykyeni ovat teidän vallassanne, ja...

Luukas. Luvallanne, herra tohtori, antakaa vaimoni olla rauhassa, olkaa hyvä.

Sganarelle. Mitä onko hän teidän vaimonne?

Luukas. On.

Sganarelle. Ah, sitä en tosiaankaan tiennyt. Minä iloitsen teidän kumpaisenkin herttaisesta onnesta.

(Ollen syleilevinänsä Luukasta, hän syleileekin Jacquelinea.)

Luukas (vetää Sganarellen pois ja asettautuu hänen ja Jacquelinen väliin). Olkaa vähemmällä, jos suvaitsette.

Sganarelle. Minä vakuutan, että olen ihan ihastunut nähdessäni teidät molemmat yhdistettyinä pariskunnaksi. Minä toivotan onnea että teillä on mies semmoinen kuin hän, ja minä toivotan teillekin onnea että teillä on vaimo niin kaunis, niin viisas ja soreavartaloinen kuin hän.

(On vieläkin syleilevinään Luukasta, joka levittää käsiänsä, Sganarelle pujahtaa niiden alta ja syleilee imettäjä.)

Luukas (vetää hänet jälleen pois). Saakelissa, ei noin paljon hyväilemistä.

Sganarelle. Mitä? Etkös salli minun iloitsevan teidän kanssanne yhdessä noin kauniista avioliitosta.

Luukas. Kyllä. — Minun kanssani niin paljon kuin tahdotte, mutta vaimoni kanssa — vähemmän temppuja.

Sganarelle. Minä otan yhtä paljon osaa teidän kumpaisenkin onneen. Kun syleilen sinua osoittaakseni sinulle iloani, syleilen samaten häntäkin osoittaakseni iloani hänellekin.

(Alkaa samaa peliä.)

Luukas (vetäen häntä kolmannen kerran takaisin). Hyi hävetkää, herra tohtori, mitä lemmon

loverrusta se on.

5:s kohtaus.

Geronte. Sganarelle. Luukas. Jacqueline.

Geronte. Herra tohtori, tuossa paikassa saatte nähdä tyttäreni, joka tuodaan tänne.

Sganarelle. Minä kaikkine lääkkeineni odotan häntä.

Geronte. Missä lääkkeenne ovat?

Sganarelle (osoittaen otsaansa). Tuossa.

Geronte. Oivasti.

Sganarelle. Mutta koska minä olen mieltynyt koko teidän perheeseen, pitää minun koettaa imettäjän suonta, nähdäkseni kelpaako hän imettäjäksi.

(Lähestyy Jacquelinea.)

Luukas (vetää Sganarellen pois pyörittäen häntä ympäri). Ei, ei herraseni. Se on minun tehtäväni se.

Sganarelle. Tohtorin velvollisuus on tarkastella imettäjän — — —

Luukas. Eipä kuin minun, herra tohtori, joka olen hänen miehensä.

Sganarelle. Ja sinä julkeat vastustella tohtoria. Kavahda!

Luukas. Minä nauran teille vasten silmiä.

Sganarelle (katsoo Luukkaaseen ylenkatseellisesti). Minä istutan ruton sinun ruumiiseesi.

Jacqueline (ottaa Luukasta käsivarresta kiertäen häntä ympäri). Mene matkoihisi. Enkö ole kylliksi suuri puolustamaan itseäni, jos hän tekisi minulle jotain, jota hänen ei pitäisi tehdä.

Luukas. Minä en kärsi että hän kopeloitsee sinun — —

Sganarelle. Hyi häpeä! Mies mustasukkainen vaimollensa.

Geronte. Tuolla tulee tyttäreni.

6:s kohtaus.

Lucinde. Geronte. Sganarelle. Valere. Luukas. Jacqueline.

Sganarelle. Tämä siis potilaamme?

Geronte. Tämä. Hän on ainoa tyttäreni ja suruni olisi äärettömän suuri, jos hän meiltä kuolisi.

Sganarelle. Varokoon sitä! Hän ei saa kuolla ilman lääkärin määräystä.

Geronte. Tuokaa tuoli!

Sganarelle (istuu Geronten ja Lucinden välille). Kas siinäpä sairas, joka ei juuri hullummalta näytä ja panenpa vetoa, että terve mies tulisi hyvinkin toimeen hänen kanssaan.

Geronte. Te olette saanut hänet nauramaan, hyvä tohtori.

Sganarelle. Sitä parempi. Kaikkein paras merkki maailmassa on, että tohtori saapi sairaan nauramaan. No, mistä kysymys? Mikä teitä vaivaa? Mikä tauti teitä ahdistaa?

Luukas (vastaa merkeillä, vieden kätensä suullensa, päähän ja leuan alle). Hau, hi, hon, han!

Sganarelle. Mitä sanotte?

Luukas (kuin ennen). Han, hi, hon, han, han, hi, hon!

Sganarelle. Mitä?

Luukas. Han, hi, hon.

Sganarelle. Han, hi, hon, han, ha... En ymmärrä, mitä lemmon kieltä se on?

Geronte. Se on juuri hänen tautinsa, herra tohtori. Hän on tullut mykäksi. Tähän hetkeen saakka on ollut ihan mahdollon löytää syytä siihen, ja senpätähden on myös täytynyt lykätä hänen naimisensa toistaiseksi.

Sganarelle. Miksi niin?

Geronte. Hänen tuleva miehensä ei huoli hänestä, ennenkuin hän paranee taudistansa.

Sganarelle. Mikä pölkkyä mies se mahtaa ollakaan, joka ei tahdo mykkää vaimoa. Taivas suokoon, että minun vaimollani olisi samanlainen tauti. Kylläpä minä karttaisin parantamasta häntä.

Geronte. Sanalla sanottu, herra tohtori, me pyydämme teitä käyttämään kaikki kykynne voittaaksenne hänen tautinsa.

Sganarelle. Ah, olkaa huoletta! Sauokaapas ahdistaaako tämä tauti paljon sydäntä?

Geronte. Ahdistaa, herra tohtori.

Sganarelle. Sitä parempi. Kärsiikö hän kovia vaivoja.

Geronte. Sangen kovia.

Sganarelle. Sitä parempi. Näyttäkää mulle kielenne.

Luukas (näyttää kieltänsä).

Sganarelle. Huono vatsa.

Geronte. Kovin huono.

Sganarelle. Sitä parempi. Antakaapas tänne kätenne. (Gerontelle.) Tämä valtasuoni osoittaa selvään, että tyttärenne on mykkä.

Geronte. Oikein herra tohtori; sepä juuri hänen tautinsa. Pian siitä selvän saittekin.

Sganarelle. Haha!

Jacqueline. Eihän nyt kummempaa!

Sganarelle. Me suuret lääkärit, me tunnemme asiat ennalta. Taitamaton lääkäri olisi ällistynyt ja sanonut sen olevan sitä tai tätä; mutta minä sen paikalla älysin ja sanon: tyttärenne on mykkä.

Geronte. Niin; mutta hyvin mielelläni soisin, että myös sanoisitte, mistä se tulee.

Sganarelle. Se tulee siitä että hän on kadottanut puhevoimansa.

Geronte. Niinpä kyllä. Mutta mikä, näettekö, on syy siihen?

Sganarelle. Kaikki meidän paraimmat kirjailijamme sanovat sitä esteeksi kielen käyttämiselle.

Geronte. Mutta mikä on teidän ajatuksenne kielen käyttämisen esteestä?

Sganarelle. Aristoteles sanoo siitä... paljon kauniita asioita.

Geronte. Senpä luulisin.

Sganarelle. Ah, hän oli suuri mies!

Geronte. Epäilemättä.

Sganarelle. Perin juurin suuri mies. (Nostaen kätensä ilmaan.) Mies joka oli noin paljon suurempi kuin minä. Vaan tullaksemme asiaan, niin luulenpa tämän esteen kielen käyttämiselle tulevan siitä, että jokin visva joka meidän oppineitten kesken kutsutaan pahaksi visvaksi. — Niin pahaksi — — se on visvaksi — — joka on paha, koska höyry, joka syntyy usvan haihtumisesta — — joka nousee tautien olopaikkaan, tullen — niin sanoakseni — ymmärrätekö latinaa?

Geronte. En ollenkaan.

Sganarelle (nousten äkisti). Ettekö todellakaan ymmärrä latinaa?

Geronte. En.

Sganarelle (asettuen kaikenlaisiin hullunkurisiin aseisiin). Cabrias, aut thuram, Catalamus, singulariter, nominativo, haec musa musiikki, bonus, bona, bonum, Deus sanctus, est-ne oratio latinas? Etiam. Niin. Quare? Miksi? Quia substantivo, et adjectivum concordat in generei, numerum, et casus.

Geronte. Voi miks'en minäkin ole oppinut!

Jacqueline. Kas siinäpä miehessä viisautta!

Luukas. Ja niin taivaallista, josta minä en ymmärrä hölyn pölyä.

Sganarelle. Taikka toisin, kun tämä höyry, josta puhun, tulee vasemmalta puolelta, jossa maksa on, kulkeaksensa oikealle puolelle, jossa sydän on, niin sattuupa että keuhkot, joita latinaksi kutsutaan armyan, ja jotka yhdistyvät aivoihin, joita kreikaksi nimitämme nasus, suuren valtasuonen kautta, jota hebreaksi sanotaan cubile; että keuhkot, sanon, tällä matkallansa tapaavat sanotun höyryn, joka täyttää lapaluun suonet, ja koska mainittu höyry — — huomatkkaa hyvin mitä nyt sanon — — ja koska mainittu höyry on tavallansa pahanmoinen — — minä pyydän, kuunnelkaa tarkasti.

Geronte. Kyllä.

Sganarelle. On tavallansa pahanmoinen, joka tulee siitä — — ottakaa onkeenne tämä.

Geronte. Kyllä, kyllä.

Sganarelle. Joka tulee siitä visvan väkevyydestä, joka syntyy vatsan väliseinän holvissa, niin tapahtuuapa että tämä visva — — Ossaleundus, nequeis, nequer, potarinum, quipsa milus. Ja juuri siitä syystä tyttärenne on mykkä.

(Nousee.)

Jacqueline. Ah, kuinka koreasti puhuttu!

Luukas. Oi, jospa minunkin kieleni olisi niin kauniisti kantimiinsa liitetty!

Geronte. Ei juuri selvemmin voi asiaa selittää. Ainoastaan yksi ainoa kohta minua loukkasi, nimittäin maksan ja sydämen kohta. Minusta näyttää että olette muuttaneet ne toisaalle, kuin niiden pitäisi olemaan; sillä sydän on vasemmalla ja maksa oikealla puolella.

Sganarelle. Niin entisinä aikoina oli siten; mutta me olemme muuttaneet nuo kaikki ja nyt lääkäritaitoa viljellään ihka uudenaikaisella tavalla.

Geronte. Sitä en ollenkaan tiennyt, ja minä pyydän anteeksi, että olen niin tietämätön.

Sganarelle. Ei tee mitään. Ettehän te ole velvollinen olemaan niin taitava kuin minä.

Geronte. Se on totta sekin. Mutta herra tohtori, mitä taudille on tehtävä?

Sganarelle. Mitäkö on tehtävä?

Geronte. Niin.

Sganarelle. Pankaa tyttö jälleen vuoteellensa maata ja antakaa hänelle jommoinenkin määrä viinassa liotettua leipää. Tämä on reseptini.

Geronte. Miksi niin, herra tohtori?

Sganarelle. Siksi että viinassa ja leivässä, kun ovat yhteen sekoitetut, on salainen voima, joka panee kielen liikkeelle. Tiedättehän ettei muuta anneta papukaijoillekaan, ja että he sitä syötyänsä oppivat puhumaan.

Geronte. Se on totta, se. Ah, mikä suuri mies! Pian leipää ja viinaa!

Sganarelle. Iltapuolella tulen taasen katsomaan, kuinka hänen tilansa on. Jääkää te tänne. Kuulkaa, tälle imettäjälle minun pitää antaa muutamia pieniä pillereitä.

7:s kohta.

Geronte. *Sganarelle*. *Jacqueline*.

Jacqueline. Mitä? Minulleko pillereitä. Minä voin erinomaisen hyvin.

Sganarelle. Sitä pahempi, imettäjä kulta, sitä pahempi. Tämä liikanainen terveys on peloittava. Pieni

soma suonenisku ei tekisi pahaa.

Geronte. Mutta hyvä herra tohtori, tämmöistä keinoa minä en käsitä; miksi iskeä suonta, kun ei ole ollenkaan sairas.

Sganarelle. Ei tee mitään? Se on kuitenkin terveellistä. Aivan niinkuin juomalla estetään janoa tulemasta, pitää myös suonta iskemällä estää tautia tulemasta.

Jacqueline (mennessään). Siitä ei tule mitään, sanon minä. Minä en tahdo tehdä tervettä ruumistani miksiäkään apteekiksi.

(Menee.)

Sganarelle. Sinä olet lääkkeille vastahakoinen; mutta kyllähän vielä viisastut. Hyvästi!

8:s kohtaus.

Geronte. Sganarelle.

Sganarelle. Hyvästi toistaiseksi, herra.

Geronte. Odottakaa vähän, jos suvaitsette.

Sganarelle. Mitä aiotte?

Geronte. Aion antaa teille rahaa, herra tohtori.

Sganarelle (pistää kätensä selän taa takin alle, sillä aikaa kun *Geronte* avaa kukkaronsa). Rahoja en ota vastaan, hyvä herra.

Geronte. Mutta herra tohtori.

Sganarelle. En ollenkaan.

Geronte. Hetkinen vaan.

Sganarelle. Ei millään muotoa.

Geronte. Minä rukoilen.

Sganarelle. Te teette pilkkaa minusta.

Geronte. Kas niin.

Sganarelle. Mutta minä en niistä huoli.

Geronte. Pitäkää nyt vaan!

Sganarelle. Minä en tee mitään rahan tähden.

Geronte. Sen uskon.

Sganarelle (otettuaan rahat). Ehkä siinä on kultaakin.

Geronte. On, herra tohtori.

Sganarelle. Minä en ole mikään kiskuri.

Geronte. Sen kyllä tiedän.

Sganarelle. Enkä oman voiton pyytäjä.

Geronte. Ette soinkaan.

(Menee.)

Sganarelle (yksin, katsellen rahoja). Peijakas, tämä ei hullumpaa; ja jos vaan...

9:s kohtaus.

Leandre. Sganarelle.

Leandre. Herra tohtori, minä olen kauan teitä odottanut ja tulen nyt pyytämään teidän apuanne.

Sganarelle (tunnustaen hänen suontansa). Teidän suonenne on kovin epäsäännöllinen.

Leandre. Minä en ole ollenkaan sairas. Sentähden en ole tullut.

Sganarelle. Kosk'ette ole sairas, miksi hitolla ette sitä heti sanonut.

Leandre. Kuulkaa lyhyt kertomukseni. Minun nimeni on Leandre. Minä olen rakastunut Lucindeen, jonka vast'ikään näitte. Mutta koska hänen isänsä nurjamielisyyys on estänyt minua lähenemästä häntä, uskallan pyytää teitä auttamaan minua pienessä juonessa, jonka olen keksinyt saadakseni sanoa Lucindelle pari sanaa, josta koko minun elämäni onni riippuu.

Sganarelle (suuttuvinaan). Miksikä te minua luulette? Mitä? Te uskallatte pyytää minua auttamaan teitä rakkauden vehkeissä ja alentamaan arvoani sellaisella toimella.

Leandre. Älkää nostako mitään melua, herra tohtori.

Sganarelle (sysäten Leandren luotaan). Mutta minä tahdon nostaa melua, minä, te hävytön.

Leandre. Hiljaa, hiljaa, herraseni.

Sganarelle. Te mieletön!

Leandre. Minä rukoilen.

Sganarelle. Kyllä minä teille näytän, ettei minussa ole miestä moisiin, ja että se on sulaa hävyttömyyttä...

Leandre (ottaa esiin rahakukkaronsa). Herraseni.

Sganarelle. Tahdotte käyttää minua — — (ottaa kukkaron.) Minä en puhu teistä, sillä te olette kunnan mies, ja aivan kernaasti palvelisin teitä, mutta niitä on niin paljon hävyttömiä tässä maailmassa, jotka pitävät ihmisiä toisina kuin ovat, ja juuri sitä, näettekö, minä en kärsi.

Leandre. Antakaa anteeksi että olin niin rohkea ja — — —

Sganarelle. Älkää joutavia! Mistä on kysymys?

Leandre. Tietäkää siis, herra tohtori, että se tauti, jonka tahdotte parantaa, on vaan teeskenneltyä. Lääkärit ovat siitä keskustelleet paraan taitonsa mukaan. Muutamat ovat arvelleet sen tulevan aivoista, toiset suolista, muutamat pernasta, toiset maksasta; mutta varma on että rakkaus on taudin todellinen syy, ja että Lucinde on taudin keksijä, päästäksensä naimisesta, joka oli hänelle vastenmielinen. Vaan lähtekäämme täältä, ettei kukaan näkisi meitä yhdessä. Menessämme sanon mitä teiltä haluan.

Sganarelle. Lähtekäämme. Te olette herättänyt minussa käsittämättömän hellyyden teidän lemмен asiatanne kohtaan, jonka hyväksi olen altis uhraamaan kaiken lääkäritaitoni, joko sairaan tappamisella tai saattamalla hänet teidän omaksenne.

(Menevät.)

Esirippu alas.

KOLMAS NÄYTÖS.

(Huone Geronten talossa.)

1:nen kohta.

Leandre. Sganarelle.

Leandre. Mielestäni en ole juuri huonompi apteekkari näin; ja koska isä on minua tuskin nähnytkään, luulenpa että tämä valepuku ja peruukki kyllä saattavat tehdä minut tuntemattomaksi hänen silmissään.

Sganarelle. Epäilemättä.

Leandre. Ainoa mitä vielä toivon on, että tuntisin viisi tai kuusi lääketieteen juurisanaa puolustaakseni pakinaani sekä näyttääkseni oikein taitavalta mieheltä.

Sganarelle. Joutavia. Tuo kaikki on tarpeetonta. Puku on kylläksi, enkä minäkään ymmärrä noita asioita paremmin kuin tekään.

Leandre. Kuinka?

Sganarelle. En piru vie ymmärrä koko tohtoriammattia. Te olette kunnan mies ja minä tahdon luottaa teihin, niinkuin tekin olette luottanut minuun.

Leandre. Mitä? Ettekö todellakaan — — —

Sganarelle. En, sanon minä. He ovat tehneet minut lääkäriksi, vaikka kiven kovaan ponnistelin vastaan. En kuolemaksenikaan tiedä mistä tuo luulo pälkähti heille päähän; mutta kun huomasin heidän kaikin keinoin tahtovan minua tohtoriksi, päätin minä ollakin tohtorina asianomaisten kustannuksella. Tämä ammatti on minun mielestäni parhain kaikista; sillä toimitettakoon sitä hyvästi tai huonosti, niin on maksu aina samallinen. Huono työ ei koskaan koske meidän nahkaamme. Me leikkelemme kangasta mieleemme mukaan. Jos suutari tehdessään saapasparia pilaa nahkapalan, niin kärsiköön itse vahingon; mutta meikäläiset saattavat pilata koko ihmisen eikä se kuitenkaan maksa niin mitään. Se ei ole ollenkaan meidän asiamme, jos erehdymme; se on aina sypää, joka kuolee. Ja päälle päätteeksi on tämä ammatti hyvä senkin puolesta, että kuolleet ovat sävyisimpiä ja hiljaisimpia ihmisiä maailmassa, eikä ainoakaan heistä ole vielä valittanut, että lääkäri on hänet tappanut.

Leandre. Mitä siihen tulee, niin ovat kuolleet tosiaankin perin kunnollista väkeä.

Sganarelle. Kas tuossa tulee ihmisiä. (Leandreille.) Menkää ja odottakaa minua lähellä lemmittynne asuntoa.

(Leandre menee)

2:nen kohtaus.

Sganarelle. *Leandre.* *Geronte.*

Geronte. Ah, herra tohtori, minä etsin juuri teitä.

Sganarelle. No, miten tyttärenne nyt jaksaa?

Geronte. Vähän huonommasti kuin ennen määräystänne.

Sganarelle. Sitä parempi. Se on merkki, että resepti on vaikuttavaa.

Geronte. Niin, mutta pelkäänpä sen tekevän semmoisen vaikutuksen, että hän tukehtuu.

Sganarelle. Älkää huoliko. Minulla on lääkkeitä, jotka auttavat kaikesta; minä tavallisesti odotan kuolinkamppaukseen saakka.

Geronte. Ken on tuo mies teidän seurassanne?

Sganarelle (osoittaa kädellensä hänen olevan apteekkarin). Hän on...

Geronte. Mitä?

Sganarelle. Se joka...

Geronte. Hä?

Sganarelle. Joka...

Geronte. Minä ymmärrän.

Sganarelle. Tyttärenne tarvitsee häntä.

3:s kohtaus.

Lucinde. *Geronte.* *Leandre.* *Jacqueline.* *Sganarelle.*

Jacqueline. Kas tässä, herra, tyttärenne. Hän haluaa vähän kävellä.

Sganarelle. Käveleminen tekee hänelle hyvää. Menkääpäs te, herra apteekkari, vähän koettelemaan hänen suontansa, että sittemmin saattaisimme tarkoin yhdessä keskustella hänen taudistaan. (Vetää Geronten syrjään ja panee käsivartensa hänen kaulansa ympäri, niin että kädellään voipi kääntää Geronten päätä leuasta itseensä päin, kun tämä tahtoo katsoa mitä tyttö ja apteekkari tekevät.) Suuri ja tärkeä kysymys lääkärien kesken on se, onko helpompi parantaa vaimoväkeä kuin miespuolia. Minä pyydän teitä tarkkaan kuuntelemaan. Toiset kieltävät, toiset myöntävät. Mutta minä puolestani sekä kiellän että myönnän; sillä samoin kuin niiden läpikuultamattomain visvain erikaltaisuus, jotka löytyvät naisväen luonnollisessa mielenlaadussa, vaikuttaa sen, että eläimenkaltainen puoli voittaa henkisen puolen, niinpä myös nähdään heidän mielensä monimutkaisuuden riippuvan kuun radan vinosta liikunnosta, samaten kuin aurinko, joka heittää säteensä maapallon ontevaan pintaan, löytää — — —

Lucinde (Leandrelle). Ei; — minä vakuutan että hellyyteni sinua kohtaan on muuttumaton.

Geronte. Ah, kuulkaa; tyttäreni puhuu! Oi, siunattu lääke. Ah, ihmeteltävä tohtori! miten kiittää teitä tästä ihmeellisestä parantamisesta, miten palkita työnne!

Sganarelle (kävelee edestakaisin ja vilpoiltelee kasvojansa hatullaan). Sepä tauti, joka on antanut minulle paljon huolta.

Lucinde. Niin, isäni, minä olen saanut puhevoimani jälleen, mutta minä olen sen saanut ainoastaan sanoakseni teille, etten huoli muusta miehestä kuin Leandresta, ja että on ihan turha vaiva tarjota minulle toista.

Geronte. Mutta kun minä nyt pyydän.

Lucinde. Päätökseni on järkähtämätön.

Geronte. Etkö nyt voi noudattaa isäsi tahtoa! Kuule nyt toki mitä sanon sinulle!

Lucinde. Puheenne ei hyödytä.

Geronte. Minä olen isäsi ja pyydän sinua.

Lucinde. Siitä päätöksestä en luovu millään ehdolla.

Geronte. Mutta minulla on valta pakoittaa sinua.

Lucinde. Ei mikään isänvalta voi pakoittaa minua menemään naimisiin vasten tahtoani.

Geronte. Minulla on oikeus antaa sinut kelle tahdon.

Lucinde. Kaikki ponnistelemisenne ovat turhia.

Geronte. Mutta minä en aio antaa sinua Leandrelle.

Lucinde. Minun sydämeni ei siedä tällaista hirmuvaltaa.

Geronte. Ja sinun täytyy ottaa herra Horace.

Lucinde. Ennemmin menen vaikka luostariin kuin naimisiin miehen kanssa, jota en rakasta.

Geronte. Mutta jos sinun täytyy.

Lucinde. En. — En millään muotoa. En ikinä. Turhaa vaivaa. Minä en myönnö. Se on päätetty.

Geronte. Kas sitä tulista sanatulvaa. Eihän tässä saa suun vuoroakaan. (Sganarellelle.) Herra tohtori, minä pyydän, tehkää hänet mykäksi jälleen.

Sganarelle. Se on mahdotonta minulle. Ainoa asia jossa voin palvella teitä, on tehdä teidät itsenne kuuroksi, jos niin tahdotte.

Geronte. Ei kiitoksia. (Lucindelle.) Ajattele toki...

Lucinde. En. — Uhkailunne eivät liikuta minua ollenkaan.

Geronte. Jo tänä iltana sinun pitää mennä naimisiin herra Horacen kanssa.

Lucinde. En. — Ennemmin kuoleman kanssa.

Sganarelle (Gerontelle). Hillitkää itseänne, herran tähden, ja antakaa rohtoni tarpeeksi vaikuttaa; sillä tämäkin on tauti hänessä, johon kyllä tiedän sopivan lääkkeen.

Geronte. Onko mahdollista, herra tohtori, että voisitte parantaa myöskin mielenviasta?

Sganarelle. Ihan varmaan... Antakaa vaan minun toimia. Minulla on lääkkeitä kaikkiin ja apteekkari auttakoon minua tässä parannuspuuhassani. (Leandrelle.) Muutama sana. Te näette kuinka tulisesti hän rakastaa tuota Leandrea vallan vastoin isänsä tahtoa. Tässä ei saa hetkeäkään hukata, sillä höyryt ja visvat ovat kovin väkevät. Minusta ei tässä mikään muu lääke auta kuin pikaisesti perkaava jalkapatikka, jota sitten taitavasti valmistatte oikeaksi naimapilleriksi. Menkää nyt häntä vähän kävelyttämään puutarhassa, rohkaistaksenne hänen mieltänsä. Sillä aikaa minä tässä keskustelen hänen isänsä kanssa. Mutta ennen kaikkea, älkää tuhlatko aikaa. Nyt pian koettamaan näitä merkillisen voimallisia pillereitä.

4:s kohtaus.

Geronte. Sganarelle.

Geronte. Mitä pillereitä ne ovat, herra tohtori? Muistaakseni en ole koskaan ennen kuullut niistä puhuttavan.

Sganarelle. Niitä pillereitä käytetään silloin kuin hätä on suurin.

Geronte. Oletteko koskaan nähnyt niin hävytöntä lasta kuin hän?

Sganarelle. Tyttölapset ovat aina vähän tuittupäisiä.

Geronte. Te ette saata uskoa, kuinka hän on hurmaantunut tuohon Leandreen.

Sganarelle. Veren kuumuus se saattaa nuoret tytöt sellaiseen vimmaan.

Geronte. Mutta aina siitä hetkestä, kun sain tiedon tästä hurjasta rakkaudesta, olen pitänyt tyttäreni sisäänsuljettuna.

Sganarelle. Siinä teitte viisaasti.

Geronte. Minä olen kokonaan estänyt heitä tapaamasta toisiansa.

Sganarelle. Oivasti.

Geronte. Sillä tiesi mitä tyhmyyksiä muuten olisivat tehneetkään.

Sganarelle. Niinpä kyllä.

Geronte. Ja luulenpa että hänessä olisi ollut tyttöä vaikka juoksemaan tiehensä tuon Leandren kanssa.

Sganarelle. Sepä viisaasti tuumattu.

Geronte. Minulle on kerrottu että sama Leandre on pannut kaikki voimansa liikkeelle saadaksensa puhutella tytärtäni.

Sganarelle. Mikä pöllö!

Geronte. Mutta kaikki turhaan.

Sganarelle. Ha, ha, ha!

Geronte. Kyllä minä olen mies niin viisas kuin hänkin.

Sganarelle. Hänellä ei olekaan tekemistä tyhmyrin kanssa, ja te osaatte tehdä mutkia, joita hän ei tunne. Ei se ole mikään pölkkyä, joka on teitä näppärämpi.

5:s kohtaus.

Luukas. *Geronte.* Sganarelle.

Luukas. No, nyt on piru merrassa, hyvä isäntä! Neiti on pötkinyt pakoon Leandren kanssa. Hän se oli olevinansa apteekkari, ja tuossa on herra tohtori, joka tämän kauniin keitoksen on keittänyt.

Geronte. Mitä! Tahdotteko tappaa minut tällä tavoin! Hakekaa tänne poliisi! Älkää laskeko häntä menemään! Ah, sinä konna, kylläpä oikeus sinut rankaisee.

Luukas. Tästä työstä pääsette koreasti hirteen, herra tohtori. Älkää liikahtakokaan paikaltanne.

6:s kohta.

Geronte. Sganarelle.

Geronte (Sganarellelle). Poliisi on kohta täällä ja pistää teidät paikkaan, josta kyllä teidät tapaan.

Sganarelle (polvillaan, hattu kädessä). Voi, enköhän voisi saada vaihettaa tuota kaikkea kelpo selkäsaunaan.

Geronte. Ette niinkään! Oikeus tuomitkoon! Mutta mitä nyt?

7:s kohta.

Edelliset. Leandre. Lucinde.

Leandre. Tässä esitän teille Leandren ja jätän Lucinden teidän isälliseen haltuunne. Aikomuksemme oli paeta yhdessä ja mennä vihille; mutta me olemme luopuneet tästä tuumasta ja suostuneet kunniallisempaan keinoon. Minä en tahdo varkain viedä teiltä tytärtänne, vaan ottaa hänet vastaan teidän omista käsistänne. Paitsi sitä saatan teille sanoa että vastikään sain tiedon setäni kuolemasta, jonka kautta pääsen kaiken hänen omaisuutensa perilliseksi.

Geronte. Teidän jalo käytöksenne minua suuresti miellyttää. Minä annan teille tyttäreni kaikesta sydämestäni.

Sganarelle (erikseen). Pääsipä tohtori sekä hirsipuusta että selkäsaunastakin.

Esirippu alas.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LÄÄKÄRI VASTOIN TAHTOANSA:
KOLMINÄYTÖKSINEN KOMEDIA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things

you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to

the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new

computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.